

med mere end 1.000 indbyggere. Efter gennemførelsen af de omfattende kommunesammenlægninger i 1970 har dog i realiteten næsten alle kommuner været byplanpligtige, eller de har dog faktisk udført byplanarbejde.

Også indholdsmæssigt medfører lovforslaget en udvidelse i forhold til den eksisterende byplanpligt, idet planlægningspligten nu foreslås at skulle indbefatte en oversigtlig planlægning for kommunen — dispositionsplanlægning. Dispositionsplanlægning har dog i praksis været udført af et stort antal kommuner. Da ministeriet i visse tilfælde har måttet udskyde godkendelsen af byplanvedtægter og bygningsvedtægter, indtil der i en dispositionsplan var skabt klarhed over kommunens oversigtlige planlægningsforhold, er den foreslåede udvidelse af byplanpligten på dette punkt således mere formel end reel. En reel udvidelse følger dog af de minimumskrav til en dispositionsplans indhold, som tillige med særlige tilvejebringelsesregler foreslås indført.

Formålsangivelsen foreslås affattet bredt, således at der ligesom i den gældende byplanlov ikke opstilles konkrete bindende normer for kommunernes planlægning. Det vil — som hidtil — være overladt til kommunalbestyrelserne at opstille hovedmålsætningen for planlægningen ud fra tidernes skiftende opfattelser og den enkelte kommunes forhold. Formålsbestemmelsen i § 1 indebærer dog, at en kommunes skøn over, om planlægningen tilgodeser lovens generelle formål, skal indgå i efterprøvelsen hos de plangodkendende myndigheder, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 7.

Den planlægningsvirksomhed, som ifølge loven skal udføres i kommunerne, skal være et instrument for kommunalbestyrelsen til at sikre sammenhæng i den række af enkelt-dispositioner og afgørelser, som indgår i den løbende administration i kommunen. Som ved anden planlægningsvirksomhed er det et formål i sig selv, at enkelt-dispositionerne afpasses indbyrdes på en sådan måde, at de ressourcer, som kommunen råder over, anvendes hensigtsmæssigt og økonomisk. Ved siden af denne forudsætning om rationel ressourceanvendelse understreges i formålsbestemmelsen det grundlæggende sigte, at der skabes så gode ydre (fysiske) rammer som muligt med henblik på at bidrage til en udvikling i kommunen, der er gunstig for befolkningens trivsel.

Den fysiske planlægning, som loven angår, kan dog kun være et led i kommunalbestyrelsens samlede bestræbelser for at udnytte kommunens ressourcer under hensyntagen til ovennævnte formål. Kommunernes økonomiske planlægning og en planlægning af den kommunale virksomhed i øvrigt vil på tilsvarende måde være uundværlige instrumenter

i den kommunale administration, jfr. også bemærkningerne til lovforslagets § 4.

Det nævnte generelle formål foreslås uddybet på tre punkter:

1) Den indbyrdes placering af de forskellige byelementer (boliger, arbejdspladser m. v.) er afgørende for byernes funktion. Valget af en bys struktur må tillægges særlig vægt i planlægningsarbejdet, også for at mulighederne for trivsel kan fremmes, og for at der kan skabes gode arbejds- og boligmiljøer. Når eksisterende byer og bysamfund foreslås særligt nævnt i denne sammenhæng, er det for at fremhæve byfornyelsesarbejdet, der også bør sigte mod en hensigtsmæssig strukturering af byen.

Der sigtes med dette punkt bl. a. til mulighederne for en ændring af den planlægningspraksis, der har givet sig udtryk i en normalt meget skarp adskillelse mellem boliger og erhverv. Denne praksis er i hovedsagen opstået som en reaktion på de gener og den miljøforringelse, der ramte ældre boligkvarterer i takt med, at mindre håndværksvirksomheder, der typisk var blandet ind imellem boligerne, ændrede karakter til egentlige industrivirksomheder. Adskillelsen mellem boliger og alle former for erhvervsudøvelse i nye kvarterer har imidlertid ikke vist sig tilfredsstillende, men har præget boligkvartererne med de mangler og ulemper, som er almindeligt kendt under begrebet „sovebymiljøer“. Man har erkendt, at der i boligkvartererne er behov for en vis kontakt med erhvervslivet også ud over det lokale servicebehov.

Dette behov vil ved omhyggelig planlægning kunne imødekommes ved placering af mindre enheder af boligområder og erhvervsområder for f. eks. håndværks- og visse servicevirksomheder, således at en integrering mellem områderne opnås, uden at det medfører indbyrdes gener for beboere og brugere. Der vil også kunne indpasses ikke-generende enkeltvirksomheder i boligområder. Forudsætningen for, at en sådan integrering får de tilsigtede miljøforbedrende virkninger, er dog, at den enkelte virksomhed underkastes en nærmere vurdering med hensyn til eventuelle medfølgende gener for omgivelserne af f. eks. trafikale, støjmæssige eller lignende art.

2) Ved den anden uddykning af den generelle formålsangivelse tilsigtes det at fremhæve vigtigheden af, at den fysiske planlægning anvendes som forureningsforebyggende middel. Dette gælder ikke mindst ved støjbekæmpelse. Miljøministeriet påregner at udsende vejledninger m. v. om forureningsforebyggende foranstaltninger, og deri vil samspillet mellem miljøbeskyttelsesloven og lovgivningen om den fysiske planlægning blive nærmere uddybet. Ved spørgsmålet om placering af tung industri må